

Geirfa

Rhif cyf.	Term	Disgrifiad
1	Allbynnau wedi'u cysoni	Bydd cynhyrchu setiau data sy'n seiliedig ar ddosbarthiadau, diffiniadau a safonau cyffredin yn golygu y bydd modd cymharu ystadegau yn well.
2	Amgylchedd Ymchwil Ystadegol	Mae'r Amgylchedd Ymchwil Ystadegol yn gyfleuster pwrpasol sy'n galluogi defnyddwyr i ddefnyddio setiau data gweinyddol i wneud gwaith ymchwil a sicrhau preifatrwydd y sawl sydd y tu mewn iddynt. Mae'n cynnwys Amgylchedd Ymchwil Ystadegol y Cyfrifiad a'r Cyfleuster Cysylltiadau Diogel.
3	Annedd	Mae annedd yn uned o lety a all gynnwys un lle byw neu fwy (lle byw yw'r llety a ddefnyddir neu sydd ar gael i'w ddefnyddio gan aelodau o gartref unigol). Gellir dosbarthu annedd fel annedd wedi'i rhannu neu annedd heb ei rhannu.
4	Ardal ddaearyddol: Cenedlaethol	Mae'n cyfeirio at lefel ddaearyddol Cymru a Lloegr.
5	Ardal ddaearyddol: Rhanbarthol	Ardaloedd daearyddol yw rhanbarthau a arferai gael ei galw yn Rhanbarthau Swyddfa'r Llywodraeth. Ar ôl yr Adolygiad Cynhwysfawr o Wariant, cadarnhawyd y byddai Rhanbarthau Swyddfa'r Llywodraeth yn cael eu diddymu ar 31 Mawrth 2011, gan symud y ffocws i ffwrdd o ranbarthau i ardaloedd lleol. Fodd bynnag, mae gofyniad o hyd i gynnal ardaloedd daearyddol rhanbarthol at ddibenion ystadegol. Cytunodd Pwyllgor Rhanbarthol a Daearyddiaeth Gwasanaethau Ystadegau'r Llywodraeth, o 1 Ebrill 2011, y dylid cyfeirio at Ranbarthau Swyddfa'r Llywodraeth gynt fel 'rhanbarthau'. Ceidw'r ardaloedd hyn enwau, codau a ffiniau Ranbarthau Swyddfa'r Llywodraeth hen. Ceir naw rhanbarth yn Lloegr ac, at ddibenion allbynnau ystadegol, caiff Cymru, yr Alban a Gogledd Iwerddon eu trin fel rhanbarthau unigol.
6	Ardal ddaearyddol: Ardal cynnyrch ehangach haen ganol	Mae ardaloedd cynnyrch ehangach haen ganol yn gyfuniadau o ardaloedd cynnyrch ehangach haen is. Mae ganddynt isafswm o 5,000 o drigolion a 2,000 o gartrefi. Maint y boblogaeth ar gyfartaledd yw 7,500. Maent wedi'u lleoli o fewn ffiniau awdurdodau lleol. Yn dilyn Cyfrifiad 2011, cafodd 0.11% o ardaloedd cynnyrch ehangach haen ganol eu newid er mwyn bodloni'r meini prawf o ran isafswm a chyfartaledd y boblogaeth. Bellach, ceir 7,201 o ardaloedd cynnyrch ehangach haen ganol yng Nghymru a Lloegr.

7	Ardal ddaearyddol: Ardal cynnyrch ehangach haen is	Mae Ardaloedd Cynnyrch Ehangach Haen Is, sydd wedi'u creu o grwpiau o ardaloedd cynnyrch cyfagos, wedi'u cynhyrchu'n awtomatig er mwyn sicrhau eu bod mor gyson â phosibl o ran maint y boblogaeth. Fel arfer, maent yn cynnwys rhwng pedair a chwe Ardal Gynnyrch. Isafswm y boblogaeth yw 1000 o breswylwyr a 400 o gartrefi a'r cymedr yw 1500 o breswylwyr a 650 o gartrefi. Yn dilyn Cyfrifiad 2011, cafodd 1.09% o ardaloedd cynnyrch ehangach haen is eu newid er mwyn cynnal y nodweddion a ddisgrifir uchod. Bellach, ceir 34,753 o ardaloedd cynnyrch ehangach haen is yng Nghymru a Lloegr.
8	Ardal ddaearyddol: Ardal Gynnyrch	Ardaloedd cynnyrch yw'r ardaloedd daearyddol lleiaf y caiff allbynnau'r cyfrifiad eu cyhoeddi ar eu cyfer ac maent yn cynnwys clystyrau o godau post unedau cyfagos. Er mwyn sicrhau cyfrinachedd data, maint gofynnol ardaloedd cynnyrch oedd 40 o gartrefi preswyl a 100 o breswylwyr. Cyfanswm nifer yr ardaloedd cynnyrch yn 2011 oedd 181,408 (175,434 yn 2003). Caiff ardaloedd cynnyrch ac ardaloedd cynnyrch ehangach eu halinio â ffiniau dosbarthau awdurdodau lleol. Mae poblogaeth gyfartalog ardal gynnyrch wedi cynyddu o 297 yn 2011, i 309 yn 2011.
9	Ardal ddaearyddol: Ardal gynnyrch ehangach	Ardaloedd daearyddol a ddefnyddir ar gyfer casglu a chyhoeddi ystadegau am ardaloedd bach yw ardaloedd cynnyrch ehangach. Ar hyn o bryd, ceir dwy haen o ardaloedd cynnyrch ehangach, sef ardal cynnyrch ehangach haen is ac ardal cynnyrch ehangach haen ganol. Mae haenau ardaloedd cynnyrch ehangach yn ffurfio hierarchaeth sy'n seiliedig ar gyfuniadau o ardaloedd cynnyrch.
10	Ardal ddaearyddol: Awdurdod lleol	Cymru a Lloegr: Mae dosbarthau awdurdodau lleol yn derm cyffredinol a ddefnyddir i ddisgrifio lefel 'dosbarth' llywodraeth leol ym Mhrydain Fawr. Mae'n cynnwys dosbarthau anfetropolitan, dosbarthau metropolitan, awdurdodau unedol a bwrdeistrefi Llundain yn Lloegr; awdurdodau unedol yng Nghymru; ac ardaloedd cynghorau yn yr Alban. Mae'r ardaloedd yn cynnwys wardiau/adrannau etholiadol cyfan.
11	Ardal ddaearyddol: Parth y gweithle	Mae parthau'r gweithle yn ardaloedd cynnyrch daearyddol newydd ar gyfer Cyfrifiad 2011. Fe'u crëwyd drwy rannu ac uno ardaloedd cynnyrch 2011 i gynhyrchu ardal ddaearyddol y gweithle sy'n cynnwys nifer gyson o weithwyr. Felly, bydd parthau'r gweithle yn alinio â'r hierarchaeth bresennol o ardaloedd cynnyrch. Ar gyfer Cyfrifiad 2011, mae parthau'r gweithle wedi'u cyfyngu i ardaloedd cynnyrch ehangach haen ganol er mwyn sicrhau cysondeb rhwng ardaloedd cynnyrch a pharthau'r gweithle, ac i sicrhau bod modd cymharu allbynnau'r gweithle ardaloedd cynnyrch ehangach haen ganol Cyfrifiad 2001 a 2011 Cymru a Lloegr.

12	Ardal ddaeryddol: Ward	Wardiau/adrannau etholiadol yw prif gonglfaen daearyddiaeth weinyddol y DU. Unedau gofodol ydynt a ddefnyddir i ethol cynghorwyr llywodraeth leol mewn dosbarthau metropolitan ac anfetropolitan, awdurdodau unedol a bwrdeistrefi Llundain yn Lloegr; awdurdodau unedol yng Nghymru; ardaloedd cynghorau yn yr Alban; ac ardaloedd cynghorau dosbarth yng Ngogledd Iwerddon.
13	Arfer crefyddol	Mae arfer crefyddol yn cynnwys gweithgareddau crefyddol penodol y disgwylir i'r sawl sy'n credu gymryd rhan ynddynt.
14	Arolwg barn	Mae'r Arolwg Barn (yr Arolwg Omnibws gynt) yn arolwg a gynhelir yn fisol gan y Swyddfa Ystadegau Gwladol (SYG) ym Mhrydain Fawr er mwyn casglu gwybodaeth ar gyfer gwahanol adrannau'r llywodraeth yn ogystal â sefydliadau nid er elw yn y sectorau academiaidd a gwirfoddol. Ym mis Ionawr 2008, daeth yr Arolwg Barn (Omnibws) yn rhan o'r Arolwg Cartrefi Integredig a newidiwyd ei enw i'r Arolwg Barn.
15	Arolwg Blynyddol o'r Boblogaeth	Mae'r Arolwg Blynyddol o'r Boblogaeth yn arolwg ystadegol cyfunol o gartrefi ym Mhrydain Fawr a gynhelir yn chwarterol gan y Swyddfa Ystadegau Gwladol (SYG).
16	Arolwg gwerthuso prawf Cyfrifiad 2007	O fis Mehefin i fis Gorffennaf 2007, gofynnwyd i sampl o gartrefi Prawf Cyfrifiad 2007 a ddychwelodd holiaduron Prawf Cyfrifiad 2007 dilys (ymatebwyr) a sampl o gartrefi na ddychwelodd holiadur (y sawl nas ymatebodd) gymryd rhan yn Arolwg Gwerthuso'r Prawf Cyfrifiad. Cyfwelwyd ag un unigolyn o bob cartref a gytunodd i gymryd rhan (yr unigolyn a gwblhaodd yr adran ar y cartref yn ddelfrydol neu, fel arall, ei adran unigol ei hun). Defnyddiwyd dadansoddiad o ganlyniadau'r Arolwg ynghyd â dadansoddiad o'r Prawf Cyfrifiad i asesu ansawdd cyffredinol yr ymatebion i'r cwestiynau.
17	Arolwg o ansawdd y cyfrifiad	Arolwg gwirfoddol a gynhelir yn fuan ar ôl y cyfrifiad yw'r arolwg o ansawdd y cyfrifiad. Nod yr arolwg yw mesur cywirdeb yr atebion a roddir i gwestiynau'r cyfrifiad drwy ofyn cwestiynau'r cyfrifiad i sampl o gartrefi eto mewn cyfweiliad wyneb yn wyneb.
18	Arolwg o'r Llafurlu	Arolwg o amgylchiadau cyflogaeth poblogaeth y DU yw'r Arolwg o'r Llafurlu. Hwn yw'r arolwg cartref mwyaf yn y DU ac mae'n rhoi'r mesurau swyddogol o gyflogaeth a diweithdra.

19	Awdurdod Ystadegau'r DU	<p>Mae Awdurdod Ystadegau'r DU, corff annibynnol sy'n gweithredu hyd braich oddi wrth y llywodraeth fel adran anweinidogol, yn uniongyrchol atebol i'r Senedd. Fe'i sefydlwyd ar 1 Ebrill 2008 gan Ddeddf Gwasanaeth Ystadegau a Chofrestru 2007. Amcan statudol yr Awdurdod yw hyrwyddo'r gwaith o gynhyrchu a chyhoeddi ystadegau swyddogol sydd o fudd i'r cyhoedd, a diogelu'r ystadegau hynny. Mae'n ofynnol iddo hefyd hyrwyddo a diogelu ansawdd a natur gynhwysfawr ystadegau swyddogol, a sicrhau arfer da mewn perthynas ag ystadegau swyddogol. Mae gan Awdurdod Ystadegau'r DU ddwy brif swyddogaeth:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Goruchwyllo'r Swyddfa Ystadegau Gwladol - ei swyddfa weithredol. 2. Craffu annibynnol - monitro ac asesu'r holl ystadegau swyddogol a gynhyrchir yn y DU.
20	Baich ar yr ymatebydd	<p>Gelwir y graddau y mae ymatebydd i'r arolwg o'r farn bod cymryd rhan mewn prosiect ymchwil arolwg yn anodd, yn drafferthus neu'n achosi straen emosiynol yn faich yr ymatebydd.</p>
21	Bwriad i aros	<p>Yn ogystal â helpu i nodi preswylwyr arferol y cyfrifiad ar gyfer allbynnau, gwnaeth cwestiwn ynghylch y cyfnod y bwriedir aros yn y DU helpu i nodi preswylwyr byrdymor yn y DU hefyd.</p>
22	Cartref	<p>Ar gyfer Cyfrifiad 2011, diffinnir cartref fel: Un person sy'n byw ar ei ben ei hun, neu grŵp o bobl (nad ydynt o reidrwydd yn perthyn i'w gilydd) sy'n byw yn yr un cyfeiriad sy'n rhannu cyfleusterau coginio ac yn rhannu ystafell fyw neu lolfa neu ardal fwyta.</p> <p>Mae hyn yn cynnwys:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Unedau llety gwarchod mewn sefydliad lle y mae gan 50 y cant neu fwy eu ceginau eu hunain (p'un a oes cyfleusterau cymunedol eraill ar gael ai peidio) • Pob un sy'n byw mewn carafán ar unrhyw fath o safle sy'n breswylfa arferol iddynt. Bydd hyn yn cynnwys unrhyw un nad oes ganddo breswylfa arferol arall rywle arall yn y DU. <p>Rhaid i gartref gynnwys o leiaf un person y mae ei breswylfa arferol yn y cyfeiriad hwnnw. Ni chaiff grŵp o breswylwyr byrdymor sy'n byw gyda'i gilydd eu cyfrif yn gartref, nac ychwaith grŵp o bobl mewn cyfeiriad sy'n cynnwys ymwelwyr yn unig.</p>
23	Cofrestr cyfeiriadau	<p>Rhestr o'r holl gyfeiriadau/lleoedd byw, p'un a ydynt wedi'u meddiannu ai peidio, sy'n cynnwys gwybodaeth am gyfeiriad post a lleoliad daearyddol.</p>

24	Comisiwn Economaidd y Cenhedloedd Unedig ar gyfer Ewrop	Sefydlwyd Comisiwn Economaidd y Cenhedloedd Unedig ar gyfer Ewrop (UNECE) yn 1947 gan ECOSOC (Y Cyngor Economaidd a Chymdeithasol). Mae'n un o bum comisiwn rhanbarthol y Cenhedloedd Unedig. Prif nod UNECE yw hyrwyddo integreiddio economaidd ledled Ewrop.
25	Cred grefyddol	Mae'n cynnwys y credoau y disgwylir i'r sawl sy'n dilyn crefydd feddu arnynt fel arfer a pha mor bwysig yw'r credoau hynny i fywyd unigolyn.
26	Cwmpas	Y graddau rydych yn nodi ac yn cysylltu â phawb yn y boblogaeth darged (yn achos Cyfrifiad 2021, y brif boblogaeth darged yw pob preswlydd arferol).
27	Cwmpas: Cwmpas annigonol	Pobl a chartrefi na chânt eu cyfrif yn y cyfrifiad.
28	Cwmpas: Cwmpas gormodol	Pobl a chartrefi a gyfrifir fwy nag unwaith.
29	Cyfradd anghytuno'r Arolwg o Ansawdd y Cyfrifiad	Cyfrifir cyfraddau anghytuno fel nifer yr achosion o anghytuno rhwng gwerthoedd y cyfrifiad ac ymatebion yr Arolwg o Ansawdd y Cyfrifiad fel canran o'r sampl gyfan a ymatebodd i'r cwestiwn hwnnw yn yr Arolwg.
30	Cyfrifiad Ysgolion	Mae'r Cyfrifiad Ysgolion yn casglu gwybodaeth am ddisgyblion unigol a gwybodaeth am yr ysgolion eu hunain, fel eu darpariaeth addysgol. Mae'r Cyfrifiad Ysgolion yn gasgliad data statudol ar gyfer pob ysgol feithrin, ysgol gynradd, ysgol uwchradd, ysgol gynradd ganol ac ysgol uwchradd ganol a gynhelir, ysgolion arbennig a gynhelir ac nas cynhelir gan awdurdodau lleol, academiâu yn cynnwys ysgolion rhydd, ysgolion stiwdio a cholegau technegol prifysgol a choleg technoleg dinas yn Lloegr. Gall ysgolion i blant unigolion sy'n gwasanaethu gymryd rhan yn wirfoddol hefyd. Mae'r darn o'r Cyfrifiad Ysgolion yn Lloegr a roddwyd i SYG yn cynnwys tua saith miliwn a hanner o gofnodion, ym mis Ionawr 2011, a gasglwyd o tua 22,000 o ysgolion (Yr Adran Addysg 2011a), sy'n rhoi gwybodaeth am gyfeirnod paru, enw, cyfeiriad cartref (gan gynnwys cod post), dyddiad geni ac ethnigrwydd disgyblion.
31	Dadansoddiad amlamrywedd	Mae dadansoddiad amlamrywedd yn derm cyffredinol am unrhyw dechneg ystadegol a ddefnyddir i ddadansoddi data o fwy nag un newidyn. Mae dadansoddiad amlamrywedd yn seiliedig ar yr egwyddor ystadegol o ystadegau amlamrywedd, sy'n cynnwys arsylwi a dadansoddi mwy nag un newidyn canlyniad ystadegol ar yr un pryd.
32	Data arolwg	Diben arolwg yw ymchwilio i nodweddion poblogaeth benodol drwy gasglu data o sampl o'r boblogaeth honno ac amcangyfrif ei nodweddion drwy ddefnydd systematig o fethodoleg ystadegol.
33	Data dienw	Data sy'n ymwneud ag unigolyn penodol, lle mae gwybodaeth bersonol wedi'i dileu er mwyn atal yr unigolyn hwnnw rhag cael ei adnabod.

34	Data gweinyddol	Mae data gweinyddol yn cyfeirio at wybodaeth a gesglir yn bennaf at ddibenion gweinyddol (nid ymchwil). Caiff y math hwn o ddata ei gasglu gan adrannau'r llywodraeth a sefydliadau eraill at ddibenion cofrestru, trafodion a chadw cofnodion, fel arfer pan gaiff y gwasanaeth ei ddarparu.
35	Data lleoliad	Unrhyw ddata a brosesir mewn rhwydwaith cyfathrebu electronig neu drwy wasanaeth cyfathrebu electronig sy'n nodi lleoliad daearyddol offer terfynell unigolyn sy'n defnyddio gwasanaeth cyfathrebu electronig cyhoeddus.
36	Data mawr	Nifer fawr o asedau gwybodaeth amrywiol a chyflym iawn yw data mawr sy'n galw am ffurfiau costeffeithiol ac arloesol o brosesu gwybodaeth er mwyn meithrin gwell dealltwriaeth a gwneud penderfyniadau gwell. Setiau data mawr ydynt, heb strwythur yn aml, sydd ar gael o bosibl mewn amser real.
37	Data System Gwybodaeth am Gwsmeriaid	Mae'r System Gwybodaeth am Gwsmeriaid, a gynhelir gan DWP, yn rhoi gwybodaeth am bob unigolyn sydd erioed wedi cael rhif yswiriant gwladol, gan gynnwys plant y mae eu rhieni wedi gwneud cais am fudd-dal plant mewn perthynas â hwy, ond nad ydynt wedi cael rhif yswiriant gwladol eto.
38	Deddf Priodas (Cyplau o'r Un Rhyw) 2013	Cyfreithlonwyd priodas lawn rhwng cyplau o'r un rhyw drwy Ddeddf Priodas (Cyplau o'r Un Rhyw) 2013 o fis Mawrth 2014, er bod trefniant partneriaeth sifil ar gael o hyd. Yn ddiweddarach yn 2014, bwriedir sicrhau bod y sawl sydd mewn partneriaeth sifil yng Nghymru a Lloegr yn gallu troi eu partneriaeth yn briodas.
39	Deiliadaeth a landlord	Mae deiliadaeth yn darparu gwybodaeth o ran p'un a yw aelodau cartref yn rhentu neu'n berchen ar y llety a feddiennir ac, os mai rhentu a wna, mae'n cyfuno'r wybodaeth hon â gwybodaeth am y math o landlord sy'n berchen ar y llety neu sy'n ei reoli.
40	Diffyg ymateb i'r eitem	Canran y bobl na wnaethant gwblhau cwestiwn. Gall methiant i ymateb i eitem fod yn anfwriadol, er enghraifft pan fydd ymatebydd yn methu cwestiwn neu'n credu y gall dicio mwy nag un opsiwn, neu'n fwriadol pan na fydd ymatebydd yn gwybod yr ateb neu pan na fydd am roi'r ateb.
41	Dinasyddiaeth	Ni allai Cyfrifiad 2011 ofyn cwestiwn uniongyrchol am Ddinasyddiaeth am fod profion wedi canfod nad oedd llawer o ymatebwyr yn fodlon ateb cwestiwn o'r fath gan ddefnyddio opsiwn ateb "y Deyrnas Unedig", gan eu bod o'r farn eu bod yn perthyn i un o'i gwledydd cyfansoddol. Canfuwyd bod cwestiwn am Basbortau a Ddelir yn dderbyniol ac yn gwestiwn amgen agos o ran Dinasyddiaeth.

42	Eurostat	Mae Eurostat yn un o gyfarwyddiaethau cyffredinol y Comisiwn Ewropeaidd. Fe'i lleolir yn Lwcsembwrg. Ei phrif gyfrifoldebau yw darparu gwybodaeth ystadegol i sefydliadau'r Undeb Ewropeaidd a hyrwyddo'r gwaith o gysoni dulliau ystadegol ar draws ei aelod-wladwriaethau a'r gwledydd sydd am ddod yn aelodau ohono, yn ogystal â gwledydd EFTA.
43	Grŵp ethnig	Mae grŵp ethnig yn dosbarthu pobl yn ôl eu canfyddiad eu hunain o'u grŵp ethnig a'u cefndir diwylliannol.
44	Hunaniaeth genedlaethol	Mae hunaniaeth genedlaethol yn fesur o'ch canfyddiad chi o'ch hunaniaeth eich hun, sy'n adlewyrchu natur oddrychol hunaniaeth genedlaethol. Mae cwestiwn ar hunaniaeth genedlaethol yn galluogi unigolyn i nodi pa wlad neu wledydd, cenedl neu genhedloedd y mae'n teimlo ei fod yn perthyn fwyaf iddi/iddynt.
45	Lefelau'r Dosbarthiad Safonol Rhyngwladol ar gyfer Addysg (ISCED)	Y Dosbarthiad Safonol Rhyngwladol ar gyfer Addysg (ISCED) yw'r fframwaith safonol a ddefnyddir i gatgoreiddio a chyflwyno adroddiadau ar ystadegau addysg y gellir eu cymharu'n rhyngwladol. Mae dosbarthiad ISCED yn fodd o gasglu a chyflwyno ystadegau ar addysg yn genedlaethol ac yn rhyngwladol. Caiff y fframwaith ei ddiweddarau o bryd i'w gilydd er mwyn nodi datblygiadau newydd mewn systemau addysg byd-eang. Cafodd dosbarthiad ISCED 2011 ei fabwysiadu yn 36ain sesiwn Cynhadledd Gyffredinol UNESCO ym mis Tachwedd 2011.
46	Lledaenu	Darparu allbynnau'r cyfrifiad i ddefnyddwyr.
47	Lleoedd byw	Lle byw yw'r llety a ddefnyddir neu sydd ar gael i'w ddefnyddio gan aelodau o gartref unigol. Nodir lleoedd byw ar wahân yng nghanlyniadau'r cyfrifiad fel y rheini ag o leiaf un preswlydd arferol, a'r rheini nad oes ganddynt unrhyw breswylwyr arferol.
48	Llety hunangynhwysol	Mae llety cartref yn hunangynhwysol os yw pob ystafell, gan gynnwys y gegin, yr ystafell ymolchi a'r toiled, y tu ôl i ddrws a gaiff ei ddefnyddio gan aelodau'r cartref hwnnw yn unig. Nid yw llety yn hunangynhwysol os oes unrhyw ystafelloedd, er enghraifft cegin, ystafell ymolchi neu doiled, yn cael eu rhannu â chartref arall, neu os oes rhaid croesi cyntedd, landin neu unrhyw fan arall a gaiff ei ddefnyddio gan gartref arall er mwyn mynd i mewn i unrhyw un o'ch ystafelloedd chi.
49	Math o lety	Y math o lety a ddefnyddir neu sydd ar gael i'w ddefnyddio gan aelodau o gartref unigol. Ymhlith yr enghreifftiau mae tŷ teras cyfan, neu fflat mewn bloc o fflatiau a adeiladwyd yn bwrpasol.

50	Newidyn	Mae newidyn yn cyfeirio at nodwedd benodol sy'n gysylltiedig ag unigolyn neu gartref. Pennir un o set o werthoedd i'r newidyn a fydd naill ai'n fesur rhifol neu'n categori o ddsbarthiad. Er enghraifft, mae'r newidyn oedran yn cofnodi gwerth oedran rhifol ar gyfer unigolyn, ac mae'r newidyn math o lety yn cofnodi categori o 'dŷ', 'fflat', 'strwythur symudol' ac ati ar gyfer cartref.
51	Newidyn deilliedig	Newidynnau a gaiff eu creu o newidynnau eraill gan ddefnyddio mynegiad yw newidynnau deilliedig. Er enghraifft, gallech greu newidyn deilliedig rhifol i ddangos swm y gwerthoedd a gaiff eu storio mewn dau newidyn rhifol arall neu fwy e.e. Mae'r newidyn 'Oedran' yn deillio o ddyddiad geni.
52	NS-SeC	Mae NS-SEC yn dynodi safle economaidd-gymdeithasol yn ôl galwedigaeth. Dosbarthiad safonol y Swyddfa Ystadegau Gwladol ydyw.
53	Partneriaethau Sifil	Mae partneriaethau sifil yn y Deyrnas Unedig, a gyfreithlonwyd gan Ddeddf Partneriaeth Sifil 2004, yn caniatáu i gyplau o'r un rhyw sy'n 16 oed neu drosodd feddu ar yr un hawliau a chyfrifoldebau yn y bôn â phriodas sifil. Mae angen i chi gael caniatâd eich rhieni neu warcheidwaid os ydych o dan 18 oed yng Nghymru, Lloegr a Gogledd Iwerddon.
54	Plant dibynnol sy'n byw yn eu prif breswylfa fel arfer ac mae gan eu rhieni ail gyfeiriad	Plant dibynnol sy'n byw yn eu prif breswylfa fel arfer ac a gyfrifir yno ond sy'n aros yng nghyfeiriad rhiant arall neu warcheidwad am fwy na 30 diwrnod y flwyddyn.
55	Poblogaeth diwrnod gwaith	Mae'r boblogaeth diwrnod gwaith yn amcangyfrif o'r boblogaeth yn ystod y diwrnod gwaith. Mae'n cynnwys pawb sy'n gweithio mewn ardal, lle bynnag y maent yn byw fel arfer, a phob ymatebydd sy'n byw yn yr ardal ond nad yw'n gweithio.
56	Poblogaeth y gweithle	Mae poblogaeth y gweithle yn amcangyfrif o'r boblogaeth sy'n gweithio mewn ardal.
57	Poblogaeth y tu allan i'r tymor	Mae'r boblogaeth y tu allan i'r tymor yn aiddosbarthu'r boblogaeth sy'n byw yn yr ardal fel arfer i'w man preswyllo y tu allan i'r tymor. Caiff myfyrwyr a nododd ail gyfeiriad, sef eu cyfeiriad cartref, eu cyfrif yn yr ail gyfeiriad hwnnw. Caiff myfyrwyr na wnaethant roi cyfeiriad y tu allan i'r tymor a phreswylwyr arferol nad ydynt yn fyfyrwyr eu cyfrif yn eu preswylfa arferol. Ni chaiff y grwpiau canlynol o'r boblogaeth eu cynnwys ym mhoblogaeth y tu allan i'r tymor ardal: Y myfyrwyr hynny a nododd gyfeiriad y tu allan i'r tymor y tu allan i Gymru a Lloegr; preswylwyr byrdymor.
58	Prawf Cyfrifiad 2007	Cynhaliwyd prawf cyfrifiad mawr, a oedd yn cwmpasu 100,000 o gartrefi, ledled Cymru a Lloegr ar 13 Mai 2007. Roedd yr holiadur a ddefnyddiwyd ar gyfer y prawf yn 24 o dudalennau o hyd ac yn cynnwys pedair tudalen o gwestiynau unigol fesul person ar gyfer pum ymatebydd. Rhoddodd hyn y cyfle i brofi cwestiynau newydd a chwestiynau wedi'u diweddarau.

59	Preswylfa arferol	Ar gyfer Cyfrifiad 2011, yn gyffredinol, y cyfeiriad yn y DU lle y mae'n treulio'r rhan fwyaf o'i amser fydd preswylfa arferol person. I'r rhan fwyaf o bobl, mae hyn yn golygu eu cartref parhaol neu gartref y teulu.
60	Preswilydd arferol	At ddibenion Cyfrifiad 2011, mae preswilydd arferol yn y DU yn unrhyw un a oedd, ar ddiwrnod y cyfrifiad, yn y DU ac wedi aros neu'n bwriadu aros yn y DU am 12 mis neu fwy, neu oedd â chyfeiriad parhaol yn y DU ac a oedd y tu allan i'r DU ac yn bwriadu bod y tu allan i'r DU am lai na 12 mis.
61	Preswilydd byrdymor	Caiff preswilydd byrdymor na chafodd ei eni yn y DU ei ddiffinio fel unrhyw un a aned y tu allan i'r DU a oedd, ar ddiwrnod y cyfrifiad (27 Mawrth 2011), yn byw yng Nghymru a Lloegr ac a oedd hefyd yn bwriadu aros yn y DU am gyfnod o rhwng tri a 12 mis.
62	Profion gwybyddol	Prif ddiben profion gwybyddol yw ymchwilio i ba mor dda mae cwestiynau yn darllen pan y'u gofynnir i ymatebwyr arolwg, hynny yw, a yw ymatebwyr yn deall y cwestiwn yn gywir ac a allant roi atebion cywir.
63	Rhaglen Trawsnewid y Cyfrifiad	Yn dilyn argymhelliad y Llywodraeth, gweledigaeth Rhaglen Trawsnewid y Cyfrifiad yw gwneud y defnydd gorau o'r holl ddata sydd ar gael ar y boblogaeth er mwyn helpu i lunio'r dyfodol. Bydd y rhaglen yn cynnal Cyfrifiad 2021 ac yn gwneud mwy o ddefnydd o ddata gweinyddol ar yr un pryd. Bydd hefyd yn edrych ar y broses o gynhyrchu ystadegau ar y boblogaeth y tu hwnt i Gyfrifiad 2021.
64	Rhannu neu uno'r set o ardaloedd cynnyrch yn 2021	Roedd cynnal sefydlogrwydd hyd y gellir yn allweddol ar gyfer Cyfrifiad 2011. Mae ardaloedd cynnyrch ehangach haen is ac ardaloedd cynnyrch ehangach haen ganol a grëwyd yn dilyn Cyfrifiad 2001 yn dal i fodoli oni welwyd newid sylweddol yn y boblogaeth rhwng 2001 a 2011, neu fethiant i fodloni'r trothwyon o ran isafswm ac uchafswm nifer y cartrefi. Yn syml, lle mae poblogaethau wedi mynd yn rhy fawr, mae'r ardaloedd cynnyrch ehangach haen is/ardaloedd cynnyrch ehangach haen ganol wedi'u rhannu'n ddwy ardal neu fwy; lle mae poblogaethau wedi mynd yn rhy fach, mae'r ardaloedd cynnyrch ehangach haen is/ardaloedd cynnyrch ehangach haen ganol wedi'u huno â rhai cyfagos. Ni welwyd mwy na 5% o newidiadau i'r hierarchaeth ardaloedd cynnyrch yn gyffredinol rhwng 2001 a 2011.

65	Rheoli datgelu	Mae rheoli datgelu ystadegol yn cwmpasu amrywiaeth o ddulliau a ddefnyddir i ddiogelu unigolion, cartrefi, busnesau a'u priodweddau (nodweddion) rhag cael eu nodi mewn tablau (a microdata) cyhoeddedig. Mae gan SYG rwymedigaethau cyfreithiol o dan Ddeddf y Gwasanaeth Ystadegau a Chofrestru 2007 a Deddf Diogelu Data 1998 yn hyn o beth. Hefyd, mae'r Cod Ymarfer ar gyfer Ystadegau Swyddogol yn ei gwneud yn ofynnol i SYG beidio â datgelu manylion unigolyn neu sefydliad neu wybodaeth breifat amdano.
66	Sail gyfrifo	Mae'r sail gyfrifo yn disgrifio'r ffordd y caiff y boblogaeth ei chyfrif.
67	Sefydliad cymunedol	Sefydliadau preswyl a reolir yw sefydliadau cymunedol, gan gynnwys carchardai, gwestai, cartrefi nyrsio, barics milwrol, neuaddau preswyl a chartrefi plant.
68	Sefydliad Llafur Rhyngwladol	Mae'r Sefydliad Llafur Rhyngwladol yn un o asiantaethau'r Cenhedloedd Unedig sy'n ymdrin â materion yn ymwneud â llafur, yn enwedig safonau llafur rhyngwladol, diogelwch cymdeithasol, a chyfleoedd gwaith i bawb. Mae 185 o 193 o aelod-wladwriaethau'r Cenhedloedd Unedig yn aelodau o'r Sefydliad Llafur Rhyngwladol.
69	Tarddiad - cyrchfan	Mae data tarddiad-cyrchfan (a elwir hefyd yn ddata llif) yn cynnwys patrymau teithio i'r gwaith a mudo unigolion, wedi'u croesdablu â newidynnau o ddi-ddordeb (er enghraifft galwedigaeth). Nododd cynhyrchion Cyfrifiad 2011 batrymau mudo'r sawl a oedd yn byw mewn cyfeiriad i fyfyrwyr flwyddyn yn ôl a rhoddodd wybodaeth am unigolion ag ailgartref.
70	Ymdeimlad o berthyn i grefydd	Gall ymdeimlad o berthyn i grefydd gael ei ddehongli fel canfyddiad amwys o hunaniaeth a pherthynas weithredol neu ffurfiol â grŵp crefyddol. Gall hyn achosi amwysedd gan y gall rhai pobl nodi bod ganddynt ymlyniad crefyddol ond nad ydynt yn perthyn i grefydd.
71	Ymgynghoriad cyhoeddus Tu Hwnt i 2011	Cynhaliwyd yr ymgynghoriad cyhoeddus Tu Hwnt i 2011 am gyfnod o 12 wythnos rhwng 23 Medi a 13 Rhagfyr 2013. Roedd yr ymgynghoriad yn cwmpasu dau ddull posibl o gynnal y cyfrifiad yn y dyfodol: Cyfrifiad unwaith bob degawd ond ar-lein yn bennaf, neu gyfrifiad yn defnyddio data presennol y llywodraeth ac arolygon blynyddol gorfodol.
72	Ymlyniad crefyddol	Mae ymlyniad crefyddol yn golygu'r cysylltiad y mae unigolyn yn ei deimlo â chrefydd neu'r grefydd y mae unigolyn yn uniaethu â hi ni waeth p'un a gaiff y grefydd honno ei harfer neu p'un a gredir ynddi.
73	Ymweliadau dilynol	Cysylltu â phob aelod o'r cyhoedd nad yw wedi cyflwyno holiadur y cyfrifiad wedi'i gwblhau, a'i gyfrif.

74	Ymwelydd	Ymwelydd yw unrhyw berson a oedd yn aros dros nos ar 27 Mawrth 2011 mewn cyfeiriad lle nad oedd yn breswlydd arferol. Mae hyn yn cynnwys: ymwelwyr domestig sy'n byw fel arfer mewn cyfeiriad arall yn y DU, a gwblhaodd holiadur llawn y cyfrifiad ar gyfer eu cyfeiriad arferol, ymwelwyr rhyngwladol a oedd yn bwriadu aros yn y DU am lai na thri mis ac a oedd yn byw fel arfer y tu allan i'r DU.
75	Yr Adran Busnes, Arloesedd a Sgiliau	Yr Adran Busnes, Arloesedd a Sgiliau yw'r adran ar gyfer twf economaidd. Mae'r adran yn buddsoddi mewn sgiliau ac addysg er mwyn hyrwyddo masnach, hybu arloesedd a helpu pobl i ddechrau a thyfu busnes. Mae'r adran hefyd yn diogelu defnyddwyr ac yn lleihau effaith rheoleiddio. Adran weinidogol ydyw, a gefnogir gan 50 o asiantaethau a chyrff cyhoeddus.
76	Ystadegol bwysig	Y tebygolrwydd y caiff canlyniad neu gydberthynas ei hachosi gan rywbeth ar wahân i hap a damwain.